

UJVIDÉKI HIRLAP

AZ UJVIDÉKI NEMZETI MUNKAPÁRT HIVATALOS KÖZLÖNYE.

Megjelenik minden csütörtökön és vasárnap

Előfizetési ára:

egész évre - - - - - 10 K
fél évre - - - - - 5 „

Egyes szám ára 10 fillér.

Felelős szerkesztő: Kardos Miksa.

Szerkesztőség és kiadóhivatal Thököly I.-u. 5. I. c. hová a lap szellemi és anyagi ügyeire való mindennemű megkeresés intézendő.

Telefon 137.

I. évfolyam.

Ujvidék, csütörtök 1910. december 1.

68. szám.

A parlament.

Minden alkotmányos és független nemzetnek megnyilatkozása a parlamentben, a képviselőházban nyer kifejezést. Amilyen a nemzet, olyan a parlamentje. Legalább normális viszonyok közt így van hiába jajgat a kisebbség, hogy a többség meg nem engedett eszközök alkalmazásával jött létre. Ez nem változtat ezen az igazságon. Először nem bizonyos, hogy ez a panasz igaz, másrészt ha volna is némi alapja, az a kisebbségre is vonatkozik. Vagy talán pl. a magyar ellenzék csupa ideális férfiból áll?

Irányi Dániel csak egy volt, az is meghalt. Szóval végeredményben mégis csak igaz, hogy minden nemzet képe a saját képviselőházában tükröződik vissza.

Természetesen itt nem gondolok az orosz dumára, hanem csak az alkotmányos országokra.

A parlament van hivatva az egyes országok érdekeit befelé és kifelé képviselni. Hivatva van az ország haladásának és boldogulásának útját egyengetni.

Ezért nagyon fontos, hogy a képviselőház megfelelő legyen. Nem szükséges, hogy tagjai csupa idealisták legyenek. Nem is volna jó. Az a lényeges, hogy az ország közérdekeit helyesen tudják megítélni és az adott viszonyok közt célszerűen tudják azokat megvédeni minden ellenérdekkel szemben. Áll ez különösen a magyar parlamentre.

Máshol, más országban a képviselőház esetleges gyengeségét pótolják egyéb erők mint pl. a gazdasági fejlettség, társadalmi szervezethez, az egynyelvűség nyújtotta erély stb. Nálunk ezek a kiegészítő illetve pótló tényezők nincsenek meg. Itt tulajdonképpen csak a kormány és az öt támogató többség dolgozik a köztért. Amit ezek nem csinálnak meg, az nincs is meg.

Azonkívül nekünk kedves szövetségünkkel Ausztriával is folyton kell hadakoznunk. Ez már annyira megszokta rajtunk táplálkozni, hogy szinte rosszul esik neki, fáj neki, ha néha-néha egyik-másik tekintetben függetleníteni akarjuk magunkat. Láttuk milyen küzdelme volt a kormánynak a készfizesítés kérdésével.

Ilyen körülmények közt nálunk kétszeres fontossága, hogy a parlament megfelelő legyen. A tapasztalat azt mutatja, hogy leghelyesebb, ha van egy hatvanhetes alapon álló erős kormánypart és ehhez

móltó negyvennyolcas ellenzék. A tartalmas ellenzék csaknem olyan fontos tényezője a képviselőháznak, mint a kormánypart. A kormánynak sok mindenre kell tekintettel lenni, ezért gyakran csak a vele szemben álló ellenzékre való hivatkozással tud argumentálni. Hiába a politika nem kétszer kettő. Itt hangulatok, impressiók és látszatok is számítanak.

Ami a jelenlegi magyar parlamentet illeti, az egységes kormánypart meg van. A jelenlegi többségi part erős és tömör. Tagjai közt igen sok széles látókörű politikus van. Nem egy tagja díszére válna bármely európai parlamentnek. De hol az ellenzék? *A mai ellenzék egyáltalában nem képes hivatásának megfelelni.* A régi negyvennyolcas part nyomába sem léphet.

A koalíciónak sok mindent rónak fel bűnül. Mindent meg lehetne bocsátani, de azt, hogy a régi független negyvennyolcas partot teljesen lejáratva, azt nem. Ezzel tette Ausztriának a legnagyobb szolgálatot.

Igazán az osztrák közismert hálátlanságára vall, hogy ezért Bécsben még nem emeltek nekik emléket. Megédemelnék az osztrákoktól. Nagyon stilszerű volna a Luegerplatzon egy busuló koalíció-korabeli kuruc kőből faragva, amint berozsdásodott kardjára támaszkodva a multba néz. A multba, midőn a negyvennyolcas pártunk lent tisztelete, fent pedig tekintélye volt. Nincs is remény, hogy ez alapon számbavehető ellenzék támadjon, hisz oly silány a jelenlegi pártok összetétele és annyira lejáratják az ideális eszméket. Így nem maradna más hátra mint az, hogy a jelenlegi választási rend megváltoztatásával *sociális és gazdasági ellenzékét támasszunk.* Azonban sajnos e tekintetben is kevés a kilátás. Csak a kormány nyújt némi reményt. A pártok mind önző agrár és merkantil kérdésekkel vannak elfoglalva. A nép szintén nem sokat törődik a választójog ilyen reformálásával. Fontosabb neki a huskérése. Lehet, hogy igaza is van.

Az Istenadta nép egy tál lencsért talán nem, de egy kiló husért és egy mozi jegyért egész biztosan lemond az általános választójogért. Circenses et panem a jelszó most. Legalább a nov. 20-iki gyűlés ezt a benyomást tette reám. Lehet, hogy tévedek.

Hollós Márton.

A horvát kérdés

s a szlavóniai magyarság.

III.

Nincs egyesület, mely oly áldásos munkát fejtene ki magyar véreink érdekében, mint az alig néhány év óta megalakult Julián Egyesület, mely *Jisza István gr.* miniszterelnöksége alatt, az ő támogatása mellett jött létre. Ha semmi egyébért, már ezért is örök hálaival tartozik nemzetünk neki, hisz száz-ezereinket mentette meg itt nem messze tőlünk még a magyar állam területén a beolvasástól. A Julián Egyesület nemcsak iskolákat állít, de ingyen könyvekkel látja el a tanulókat, jó magyar naptárt ad több mint 20.000 példányban a nép kezébe, évről-évre szaporítja a népkönyvtárakat, melyek száma immár 148-ra rug s a gazdasági érdekeket is nagy szeretettel karolja fel; eligazítja a horvát törvények utvesztőjében, a fontosabbakat le is fordítja neki, magyar hitelszövetkezeteket létesített tanítóival, (ezek száma is folyton szaporodik, ma már 65-re rug). Két év eőtt megjelent az első magyar lap is, a „*Szlavóniai Magyar Ujság*“, mely drávántuli magyarjaink mindennemű érdekeinek bátor szószólója. Erdekes, hogy ennek megjelenését s terjedését is mindenáron megakarták horvátjaink akadályozni; a küldött lapok tömegesen elsikkadtak a postán, míg Kossuth erélyes fellépése rendet nem teremtett. E lap fennállása első évében 5000 előfizetőre tett szert; van falu, hová 70-80 példányban jár, bizonyítva a magyarok áldozatkészségét.

Igy, minden üldözés dacára, erősödik a magyarság s készül betölteni a *jövőben rá váró nagy hivatást.* Ez erősödés még a horvát elfoglalt statisztika adataival is konstatalható. Hogy az 1900-ban kimutatott 91.000 néll jóval többen vannak a magyarok, az kétségtelen. A Julián Egyesület, mielőtt iskoláit szervezni kezdte volna, megbízottakkal iratta össze egyes községek magyar lakosságát, miközben kitűnt, hogy néhol az iskolás gyermekek száma is nagyobb, mint az 1900-ban kimutatott összes magyar lakosság 1900-1905. évek közt a magyarság természetes szaporodása a 3 megyében, hol álltótól 8,3% a számaránya, átlag 13,6%, ellenben a horvátoké 39,7% os számarány mellett csak 27,3%, 1905-ben pláne csak 19,9%, holott ugyanezen évben a magyaroké Szerém megyében 14,9%, Verőcében 32,9%. A bevándorlás is folyton tart. 1905-ben 1924, 1906-ban 2621, 1907-ben 2633 magyar vándorolt be, pedig ekkor még nem nyílt meg a *vrđniki* áll. köszönbánya, mely egy csapásra virágzó nagy magyar kolóniát teremtett, úgy hogy 4 tanterem alig tudja befogadni a magyar fiatal-ságot. Most kezdődnek meg egyes nagy uradalmak parcellázásai, melyeknél megint sok ezer magyar s német család jut földhöz, mert a horvát nem szívesen látott, rosszul gazdálkodó és fizető telepes. Különösen nagyfontosságúnak ígérkezik a Schaumburg-Lippe herceg-féle óriási verőcei uradalom, melyet a Magyar Általános Hitelbank akar megvenni állítólag 45 millió koronáért. Egész járások juthatnak így,

BOGDÁNY

és TÁRSA

UJVIDÉK.

Budapest, VI. Dálnok-u. 12.

II. Rákóczi Ferenc-ut 66. sz.

Saját házban.

Telefon 988.

TELEFON 219.

Központi fűtés, szellőztetés, vízvezeték, csatornázás és világítási berendező vállalat.

ha a Bank csak kissé tekint a hazafias érdekekre, a magyarok és németek kezére. Szlavónia nagyobb helyein szép számmal vannak már magyar kereskedők és iparosok, sőt orvosok s ügyvédek is, erősítve fajunk befolyását.

A fenti adatok biztató jövő perspektíváját nyitják meg előttünk. A most küszöbön levő népszámlálás, mikor a felvilágosított magyarság nem engedi már meghamisítani a számláló lapokat, nagy meglepetéssel fog szolgálni s bizonyára igazolni fogja a szlavóniai viszonyokkal ismerősöknek azon állítását, hogy a magyarok és németek e 3 megyében tulajdonban vannak már a horvátok fölött; s ha megmarad az eddigi fejlődési tempó gondoskodunk, hogy az idevándoroltakat fajunknak megtartsuk, néhány évtized múlva abszolút többségbe jutunk a horvátok fölött. Ez pedig egy csapásra megoldaná a most megoldhatatlannak látszó horvát kérdést. Szlavónia, mely most is a tulzókkkal szemben a mérsékelt pártok talaja, föltétlenül államhű, unionista lakóságával mindig kemény nyomást fog gyakorolni a zagrabi sáborra, s kényszeríteni, hogy veszedelmes trialista ábrándjairól letéve a magyar birodalomnak megbízható, hű társországja legyen, nem pedig a mostani, folyton rakoncátlankodó, hol követelőző, hol megöklét mutogató, minden ellenségünkkel cimboráló jó „testvér”.

Bizunk fajunknak kitartásában, propagatív erejében, mely e végleg elveszettnek hitt, megdermedt végtagunkban újra megindította a magyar vér keringését, bizunk benne, hogy a mi álmunk, melyért a fejlődésnek annyi biztató jele kezeskedik, meg fog valósulni. Választások után most már feleletet kapunk hamarosan sok kérdésre!...

Dr. Benisch Arthur.

Meghívó.

Az ujvidéki munkapárt intéző bizottsága vasárnap 1910. december hó 4-én délután 3 órakor az „Erzsébet”-szálló kistermében ülést tart, amelyre a t. bizottsági tagokat meghívom.

Tárgy: Jelölés a decemberi városi törvényhatósági tagválasztás alkalmából.

Dr. Kassowitz Ármán,
ügyvezető elnök.

HIREK.

Személyi hir. Matkovits Béla főispán a hét első napjait temerini birtokán töltötte. Szerdán ismét városunkba érkezett és az elnöki tisztséget el fogja látni a törvényhatósági bizottság csütörtöki közgyűlésén.

Dr. Szlezák Lajos országgyűlési képviselő fontos ügyekben hétfőn reggel a fővárosba utazott.

Főispáni ebéd. Matkovits Béla főispán ma csütörtökön déli 1 órakor az „Erzsébet szállóban” ebédet ad, amelyre törvényhatósági bizottsági tagok hivatalosak.

Városunk törvényhatósági bizottsága csütörtökön december hó 1-én délután 4 órakor közgyűlést tart, amelynek tárgysorozatán többek között a tisztifőgyűlés és árvászeki elnök állásának betöltése szerepel.

A kolera. Városunk egészségügyi bizottsága szombaton délután dr. Demetrovits Vladimír polgármester elnöke alatt ülést tar-

tett, amelyen kimondotta, hogy tekintettel arra, hogy a kolera rohamosabb erővel fellépett, járványbizottsággá alakul át. Egyelőre az iskolák bezárásától a bizottság eltekintett. A közönség jól felfogott érdeke megkívánja, hogy a szükséges óvintézkedéseket mindenki a legpontosabban betartsa.

Megegyel törvényhatósági bizottsági tagválasztás. December 3-án szombaton választják meg Bács-Bodrog vármegye törvényhatósági bizottságának tagjait. A választás az előlekekből ítelve, a munkapárt fényes győzelmével fog végződni.

Tanárok szervezkedése. Országszerte megindult a tanárok szövetségbe való tömörülése, s a legerőteljesebb akció megindítása a tanárság érdekeinek védelme céljából. Valamennyi tanári testület a közel jövőben fel fogja keresni az illető hely országgyűlési képviselőjét s így ennek, valamint mindazon képviselőknek rokonszenvét és támogatását igyekezni fog megnyerni, kikkel bármilyen kontaktusban van. Városunkban is a napokban egységes akció indul meg az összes iskolák tanárainak részvételével s küldöttségileg fognak eljárni Ujvidék sz. kir. város képviselőjénél s valamennyi e városban lakó képviselőnél, hogy a költségvetés tárgyalásánál a tanárság ügye jókaratulag s hatalmas arányban képviselve legyen.

Dohnányi hangverseny. Végre tehát hallottuk a vérbeil magyar művészek kiváló zongorajátékát, amellyel a magyar névnek széles e világon hírnevet, dicsőséget szerzett. Vasárnap folyt le a Dúngyerszky színházban *Dohnányi Ernőnek* remek hangversenye, amely alkalommal a színház igen előkelő, fényes közönséggel telt meg szünitig. Szünni nem akaró taps fogadta a zongoraművészt, akinek mult pénteki budapesti szereplését is az összes fővárosi lapok a legmelegebb elismeréssel honorálták. Műsorát elsőrangú számokból válogatta össze, bár ösztönöz mondhatjuk, hogy közönségünk tulnyomó részét tulbeesülte akkor, amidőn oly magas színvonalon álló számokat választott. A hyperclassicus darabok előadása sokkal több figyelmet kíván, az idegeket jobban kimeríti, mint egy oly műsorszám, amely könnyebben felfogható egyszerűségével. Egy erdőben éreztük magunkat, amely telve van fákkal, amelyek miatt nehezen igazodik el az ember, ha egyszer belékerült. Nehezen találja meg benne a kivezető utat. Az a méltóságteljes hangulat, amely minden egyes műsorszámból kisugárzott, igen sok tanulmányt igényelne addig, amíg azt a maga valójában fel tudná fogni kiki, mert hiszen valljuk be, a közönség az ilyen hangversenyestélyek alkalmával szórakozni is kíván, mondjuk tulnyomó részben szórakozni. Dohnányi egyébként a nyugodt, csendes zongoraművészek közé tartozik. Nincs meg benne teljes mértékben a Sauer határozottan erőteljes kifejezésű modora, nem törekszik azokra a technikai eróprobakra, amelyek Godowsky kiváló játékát főként jellemzik, hasonlít játéka a Rosenthal-féle nemes egyszerűséghez, amely remek technikája mellett a színes és finomságára és az érzéseknek pregnáns kifejezésére törekszik. Amit játszik, azt egészen átérzi, beleéli magát a darabok levegőjébe, amely áthatja őt teljesen, mondhatni lebilincseli. *Beethoven* kiváló alkotásának, a c dur sonátának nagyon remek interpretálásával mély elismerésre hangolta hallgatószámát. Ugy az allegro, mint az adagio és rondó részlet hivatott művész előadásában került bemutatásra. *Schumann* „Gyermekjelenetei” gyönyörűek voltak, át lehetett érezni a szerző nemes intencióit, bár annyi jelenetnek összezsúfolása talán ki is fárasztotta közönségünket. Mindamellét beleéltük magunkat a helyzetbe. Előttünk láttuk a gyermekjátékokkal teli gyermekszobát kisdud lakóival, akik boldogan még csak a

mával törődnek, de a holnapra nem gondolnak. Majd a komolyabban gondolkozó gyermek képét varázsolja elénk a művész a maga valójában. De hamar áttért a játék fáradtságától kimerült kis leánya elmélázó alakjára. A leánya nyugovóra hajtja le fejét és rózsásan almodozik. Méla esend, a pianissimók követelte áhitat jelzi, hogy most már mindenki nyugovóra tért. Ott van azután a félelnek gyermek, mintha magunk előtt látnánk. A költő visszagondol a gyermekévekre, méla fájdalommal vet fátyolt a multra és egy csinos decrescendo után a zongorától bucsut mond. A művészies játékból ezt kiéreztek, el-elbámultuk azt az érzést, amelyet Dohnányi a játékába beléont. A melázó zene után a zajosabb *Chopin* darabok előadására került a sor, de valóban csak a *Liszt* 13. rhapsodiájának eleve, lelket szívet felvidító előadásával ragadt el bennünket Dohnányi. Itt mutatja meg, hogy derék gondolkozásu, magyar ember. Ritkán láttunk még oly zajos tetszenyilvánítást, mint amilyenben Dohnányinak a rhapsodia virtuozitást és kiváló technikát igénylő bemutatása után volt része. Ez mutatta, hogy közönségünk vágyódva várt még néhány magyar motívumokkal telt darabot. A nagy óvációnak engedve, még egy sikerült számot adott elő művésznünk műsorán kívül. Szóval előkelő, fényes estély volt és örülünk, hogy ily kitűnő, magyar zongoraművész játékában gyönyörködhettünk.

Kaszinói estély. A következő kaszinói estély nem mint tévesen jeleztük, december 11-én, hanem *december 10-én* lesz, amelyen ismét elsőrangú műsorban gyönyörködhetik városunk intelligens közönsége.

Elmaradt előadás. *Rosenberg Augustjának* szombatba tervezett előadása több gatló körülmény következtében elmarad és az január vége felé fog, amint értesültünk, megtartatni.

Előadás a rádiúrról. Szombaton este 6 órakor a városbába nagy termében *Schäffer Miksa* drezdai tanár kísérletekkel kapcsolatos előadást tartott a rádiúrról és a radioaktivitásról. Az előadás igen érdekes volt és kár, hogy azon csak igen gyér számú közönség vett részt. Ez abban leli magyarázatát, hogy az előadás megtartása felől csak igen kevesen voltak tájékozva.

Halálozás. A Bachrach családot mély gyász érte most vasárnap, midőn *Bachrach Samuné szül. Abelsberg Betty* 40 évi boldog házasság után életének 59. évében rövid szenvedés után elhunyt. A köztisztletben álló urnó temetésén, amely hétfőn délután folyt le, nagyszámú közönség volt jelen, igaz részvétellel osztozkodván a nagy fájdalomban.

Közhasznú előadások. A kir. kath. magyar főgimnázium öt tanára — mint a mult évben is — a honvédelmisztek részére előadásokat fog tartani. Az első ilyen előadás december hó 1-én délután 5 órakor lesz a főgimnázium dísztermében. Az előadó tanárok *Császár Gyula, Kardos Miksa, Mészáros Mihály, dr. Piukovich Sándor és Ádám Jenő*.

Eljegyzés. *Dr. Szabó Béla* Oravicáról eljegyezte *Feuer Margit* urhölgyet, *dr. Kállai Béla* itélőtáblaíró finomműveltségű, bájos hugát. Tartós és zavartalan boldogságot.

Meglopta az apját. *Szemes István József* fávágó még aránylag fiatal ember és máris meglopta 100 koronával apját. Rendőrségünk a fiatal bűnöst letartóztatta.

Eltűnt csemete. Mayer Ignác könyvkötőnek 14 éves kis leánya, Leontine, meglopván nővérét és felvéve annak a póstatakarék-pénztárban elhelyezett pénzösszegét, ellillant. A kis Leontine most már nem elsőízben követ el lopást. Rendőrségünk a fiatalkoru szökevény köröztetése érdekében megtette a kellő intézkedéseket.

FISCHER TESTVÉREK, Ujvidék.

Műszaki telepe.

II. Rákóczi Ferenc-utca 57. szám.

Telefon: 244.

Elvállal: központi fűtést, szellőztetést, vízvezetéki és csatornázási berendezéseket, légszusz-világítást, villany- és erőátvitelt, úgyszintén kűtfűrészt és hygienikus berendezést. Minden e szakmába vágó cikkek raktáron tartatnak és javítások jutányosan eszközöltetnek. **Tervek és költségjegyzék díjtalanul.** Pontos, lelkiismeretes, legmondosabb kivitel. — Jó munka.

Apollo színház. Mozgófénykép színházunkban a lefolyt napok folyamán is szépszámú, előkelő közönség nézte végig a sikerült előadásokat. A hétfő, keddi műsor minden kívánságot kielégített és csak újabb tanujelét adta annak, hogy a színház vezetőségének élén egy derék igazgató áll, aki valóban törődik a közönséggel és minden alkalmat megragad, hogy igazán tökéletes műsorral kedveskedjék. Az *Apollo színház* szerdai és csütörtöki műsorán szerepel a *filmóriás*, egy 1000 m. hosszú felvétel, mely magában véve is óriási szenzáció. E mellett páratlanul érdekes képsorozat emeli a kitérő program nivóját, melylyel a figyelmes igazgató kedveskedik a mozi több száz főre rugó törzspublikumának. „*Xalottrablás*“ a címe annak a bűnügyi drámának, melyet az *Apollo színház* igazgatósága nagy áldozat árán, minden vidéki várost megelőzve a főváros után Ujvidéken fog először bemutatni, f. hó 30-án és dec. 1-én. Nem kevésbé feltűnést fog kelteni Versaille gyönyörű látképe, valamint a „*Festett világ*“ című dráma, mely az ember elé tárja egy világáros éjjeli életének bűnös lefolyását; továbbá igen érdekes a „*Catilina*“ című kép, mely a kinematographia remek műve és csodás diszleteivel, valamint művészi összeállításával bámulatba fogja ejteni a szemlélőt. Végül a közkedvelt Pali számtalan kacagató megjelenésével és mókáival iparkodik a t. közönséget állandó derültségben tartani. Az igazgatóság ezúttal tudomására hozza a t. közönségnek, hogy a képek f. hó 30-án és dec. 1-én, valamint minden szombaton a cs. és kir. 96. sz. gy. ezred teljes zenekarának hangversenye mellett lesznek bemutatva.

Talált hulla. Vasárnap reggel a Frauenhoffer-féle téglagyár közelében egy férfitalálásra akadtak. A holttestet felboncolták, aminek eredményeképp megállapították, hogy az illetőnek életét színszélhűtés oltotta ki.

Hírek az országból. Kedves lapírtásunk a „H.“ óriási örömmel üjságolja, hogy Selmebányán 5, Komáromban 15 függetlenségi pártállású úri embert választottak a törvényhatósági bizottságba. Nehogy határtalanunk feltűnni kíváno öröme sokáig tartson, hát lehűtjük örömét azokkal a híradásokkal, amelyeket a legutóbbi napok folyamán kaptunk. Így *Somogyban*, *Beregben* munkapárti többség került a megyei törvényhatósági bizottságba, továbbá *Pest* megyében, amely ellenzéki voltáról eddigelő híres volt, a bizottsági tagok hetven százaléka a munkapárt híve. Nem volna híriünk teljes, ha az ellenzéknek *Xalozsvárt* ért csufos vereségéről nem számolnánk be. Itt a 81 megyei törvényhatósági bizottsági tag közül 75 a munkapárt híve és csak 6 tartozik az ellenzékhez. Hasonló kudarcban volt még az ellenzéknek része a többi erdélyi megyékben is.

Estküdtbírósg betűsoros följajstroma 1911-re. Gabrovics Mihály háztulajdonos, Gaudényi József háztulajdonos, Geyer Márk szatócs, Gellért Károly szatócs, Gerich Ferenc hentes, Gerich Pál ügynök, Glossi András hentes, Goldfahn Géza könyvelő, Gögös Pál eszmadia, Grünberger Manó ügynök, Guszek István ács, dr. Grossmann Adolf ügyvéd, Gausz Fábán szatócs, Gerich József sertéshizláló, Görönesics Ferenc háztulajdonos, Heitzmann Károly címfestő, Hohlfeld József kereskedő, Haberbusch Mátyás háztulajdonos, Hajdu Sándor szállodás, Haller Géza bank-könyvelő, Heil Ferenc szabó, Heim Lipót földbirtokos, Hevér István háztulajdonos, Hirschenhauser Benő nyomdász, Hodoványi Andor szobafestő, Hoffmann Lajos magánhivatalnok, Horváth Lukács háztulajdonos, Horváth Simon háztulajdonos, Haasz István ács, Idei Illés háztulajdonos, Irsay Antal koreszmáros, Juhász Gergely cipész, Illés Antal itész, Kapmayer József borbély, Kaszper Gergely Kovács, Kertész Mór kereskedő, Kirchner Pál könyvelő, Klein Gyula építész,

4-én

December

vasárnap

gőzfürdője.

újjaátalakított és a legmodernebbül berendezett városi Artzi Jodistüdő

nyílik meg teljesen

Klein Lipót szabó, Klug Lajos zsákkölesző, Kmetykó János borbély, Knézy Pál keztűs, Kocsis Pál háztulajdonos, Koczián József háztulajdonos, Kohlmayer Lajos aranyműves, Kojov Péter kovács, Königstättler Károly ecetgyáros, Koroknay György háztulajdonos, Koroknay János szatócs, Kovács Bálint kereskedő, Kovács Salamon kereskedő, Kramer Sándor kereskedő, Krausz Samu órás, Kreiniker Zoltán fényképész, Krón Károly kereskedő, Kuborezy Mihály cukrász, Königstättler Béla magánhivatalnok, Krausz Armin gőzmalom-igazgató. (Folyt. köv.)

Láng János éttermében esténként állandóan *Pál Jóska* cigányzenekara hangversenyez *Horváth Feri* cimbalomművész közreműködése mellett.

VITA FORRÁS

SÓSKÚT VASMEGYE

Természetes hazai gyógyviz
Biztos gyógyszer: gyomor- és cukorbetegeknek, köszvény, hólyag- és vesebajok ellen.

Félpohár Vita-forrás a gyomorégetést
: : azonnal megszünteti. : :

A vállalat tulajdonosa a **CONSUM** Keresk. R.-t. **Budapest VII., Teréz-körut 4.**

Raktár: Wagner Testvérek cégnél Ujvidék.

Kapható minden jobb fűszerüzletben és gyógytárban.

Katonai motoros léghajók kikötésénél követendő és a cs. és kir. közös hadügyminiszter ur által megállapított szabályok közéttétele. Az I. számú katonai motoros léghajó (Parseval typus) használatbavétele folytán a cs. és kir. közös hadügyminiszter ur azon lehetőségéből kiindulva, hogy a kedvezőtlen időjárás következtében a léghajó kikötése igen könnyen nem a szándékolt, hanem más, előre meg nem jelölhető helyen történhetik, a cs. és kir. hadtestparancsnokságokhoz intézett rendeletében a kikötést és segélynyújtást illetőleg a következőket állapította meg: A kikötések helyéül, történjék az akár szándékosan, akár szükségéből, a lehetőség szerint első sorban a katonai gyakorlóterek, vagy legelő, erdőtisztások, szántóföldek választandók. A léghajó robbanékony voltára való tekintettel minden veszély kikerülése végett a kikötésnél minden nyitott láng, égő szivar stb. feltétlenül távol tartandó. A kikötésnél segédkező katonai legénység feladata a léghajóról lelégő köteleket megfogva a léghajó parancsnokának utasítására a léghajót a földre huzni. A kikötés alkalmával a léghajó parancsnoka a segédkező katonai csapat parancsnokának jelentést tartozik tenni, hogy a kikötés mi okból történt s a hajó lehorgonyozandó-e vagy továbbutazás céloztatik-e? A leszállásnál való segédkezésre, valamint a léghajó őrzésére a szükséges katonai legénység tiszt vezénylete alatt feltétlenül minden esetben rendelkezésre boesátandó. Ha a kikötésnek katonai székhelytől távolabb helyen kell történnie, a léghajó parancsnokának segélynyújtás iránti távirati vagy más uton előterjesztett kérelme feltétlenül és a leggyorsabban teljesítendő. Ha a katonai motoros léghajó kikötni szándékozik, köteles ebbeli szándéka jelzésül csónakja alatt nappal háromszögletű piros zászlót kitézni, éjjel pedig ugyancsak a csónak alatt fehér fényt lobogtatni. Szükség, illetőleg veszély esetében, ugy a szárazföld, mint a tenger felett köteles a motoros léghajó lehetőség szerint nappal csónakja alatt egy háromszögletű piros zászlót és két egymás feletti fekete golyót kitézni, éjjel pedig ugyancsak a csónak alatt fehér fényt lobogtatni. A motoros léghajónak jogá-

HAJÓS TESTVÉREK

mű-, kelme-, ruhafestő-, gőzmosó- és vegytisztító gyára. Szőrmefestés. — Szőrmeeladás. Agytolltisztítás.

Gyár: Széchenyi-utca 9. szám. Ujvidék. Főüzlet: Kossuth Lajos-utca 44. Telefon 215. sz. Telefon 111. sz.

FEST MOS VEGYTISZTIT

Külön gallértisztító osztály.

olcsón, jól, gyorsan és kiváló izléssel. — Vidéki megbízásokat posta útján pontosan eszkozlünk.

ban áll ugy nappal, mint éjjel hangok utján jeleket adni (Síp, kürt stb.) Szabad, tehát nem kormányozható léghajó, szükség illetőleg veszély esetében a hangjeleken kívül, köteles a léghajó kosára alatt nappal háromszögletű piros zászlót kitűzteni, éjjel pedig fehér fényt lobogtatni. Midőn a fentiekről Cimedet tudomását céljából értesitem, egyttal felhivom, hogy miután a cs. és kir. közös hadügyminiszter ur által megállapított ezen rendelkezések már életbe vannak léptetve, ezeket a törvényhatóság területén a legkiterjedtebb módon tegye közhírré. Miután pedig megtörténhetik, hogy a katonai léghajó kikötésénél katonai segédlet nem áll rendelkezésére, esetleges szerencsétlenség elkerülése céljából ily esetben a leszállásnál a segélynyújtást a közigazgatási hatóságok kötelezettségévé teszem. Különös figyelem fordítandó arra, hogy a cs. és kir. közös hadügyminiszter ur által a léghajó robbanékony voltára való tekintettel jelzett óvórendszabályok a polgári hatóságok által is szigorúan betartassanak, miért is ugy ezek, mint ezenfelül a különféle jelzések a lakosságnak a legelterjedtebb módon tudomására hozassanak, hogy minden esetleges szerencsétlenség elkerülhető és a kért segély minden késedelem nélkül feltétlenül nyújtható legyen. Budapest 1910. évi október hó 25-én Gr. Khuen Hédervary Károly s. k.

Hangverseny.

Pál Józsi híres zenekara, Horváth Feri cimbalomművész közreműködése mellett, minden este Láng János étermeiben szórakoztatja a közönséget.

A hálósobák réme, a poloskák kiirtása eddig a lehetetlen dolgok közé tartozott. Mióta azonban a Löcherer Cimexinnel történtek próbák, beigazolódott, hogy a Cimexin nemesak az élő poloskát pusztítja el nyomban, de a Cimexin hatása folytán a peték rögtön kiszáradnak és többé ki nem kelnek. A Cimexin mindenütt használható, szövetet, butort, falat vagy festést nem piszkít; nyomot vagy foltot nem hagy. Kapható: Herzog István gyógyszer-tárában Ujvidék, és a készítőnél: Löcherer gyógyszerésznél, Bártfán.

Balcs zeneiskolájában Ujvidéken diplomált tanárok modern zenepedagógiai alapon tanítják a zeneművészetet, havi 10 kor. tandíj mellett. A zeneiskola előkészít fiúiskolai zeneiskolák vizsgáira.

A kiadóhivatal főnöke: Trebits Károly.

Felvétetik

Jóházból való fiu tanoncnak fűszerüzletbe.

Schicht Antoniánál

II Rákóczy Ferenc-ut 110.

Eladó borok.

250 hektoliter óbor Rizling és fehér Kadarka eladó. Bővebbet a tulajdonosnál:

GYERMANOV MITA

: Ledince. (Szerém.) :

Apolló-színház

Ujvidék.

A lelegegásabb közönség kedvelt szórakozó helye. Kétnaponként változó elsőrangú, fővárosi, szigoruan családias műsor! — Kényelmesen berendezett, jól szellőztetett helyiség. ::

A képek szilárdak, világosak és rezgésmentesek.

Előadás kezdete hétköznaponként este 6-tól 11-ig. — Vasár- és ünnepnap d. u. 4-től.

Ritka alkalom.

Mindenféle kereskedelmi és ipari célokra alkalmas utcai helyiség portállal a legforgalmasabb helyen 1911. február 1-től kiadó.

Bővebbet: Kron Károlynál (Népbank.)

EREDETI SZERÉMI HEGYI BOROK

eladása 50 litertől felfelé hordókban és palaekokban.

Kész új hordók forrázva állandóan raktáron vannak.

Wachtl Imre, kádár

Ujvidék, Petőfi-utca 8. szám (Saját házában).

Fogorvosi és fogtechnikai műterem.

Dr. Kármán János és Berger Alfréd Ujvidék.

Arany hidmunkák és koronák, műfogak arany és kautschuklemezrel, fogtömések (arany, ezüst, porcellán stb) és foghúzás érzéktelenséggel. — Vidéki megbízásokat 12 óra alatt intézünk el.

Gyötrelmesebb, kínosabb fájdalom a fogfájásnál alig van, ezer meg ezer ember szenved benne, pedig nem kénytelen vele, mert örökre megszabadul tőle az, aki **Sztraka Menthol**

fogszippanját használja. Ara majolika szelencében 1 kor. melyhez a fogápolásról egy tudományos színvonalon álló értekezés van mellékelve. Gyógytárakban, drogériákban stb. kapható egy koronáért 3 drb. 2 kor. bérmenrve küld **Sztraka** gyógyszerész Mohol.

Kapható: Herzog István gyógyszerész, Grosinger János gyógyszerész, Klein Oszkár droguista, Schosberger Hermann kereskedőnél Ujvidék.

Alapított 1882.

Alapított 1882.

A legjobbhírű egyenruha-készítő intézet

SUKDOLÁK A.

Pétervárad.

Elvállal mindenféle egyenruhakészítést a legfinomabb és legdivatosabb formában.

Az e szakmába vágó összes cikkek állandóan raktáron tartatnak.

Szolid és pontos kiszolgálás.

STOCK-COGNAC

= MEDICINAL =

szavatolt valódi borpárlat

CAMIS és STOCK

gőzpároló telefőből

Barcola.

Egyedüli Cognac gőzfőzde, állandó hivatalos vegyi ellenőrzés alatt.

Kapható minden jobb fűszerüzletben.

Óvakodjunk az utanzatoktól.

EHRlich „606”

Legközelebb megjelenik

Ehrlich és Hata

:: sajátkezű munkája ::

az általuk „606” gyógyító feltalált szerről,

AZ EREDETI KISÉRLETEK MEG-ÖRÖKITETT ELETHŰ KEPEIVEL.

IRTÁK: Dr. EHRlich P. ÉS Dr. HATA S.

Magyarra fordította, előszóval dr. Marschalkó Tamás és magyarazatokkal ellátta: egyetem tanár.

Tudományos értéke mellett szenzációsan érdekes munka, melynek tartalmát minden kultúremlernek ismernie kell. BOLTÍ ARA: FÜZVE 6 KOR., DISZKÖTESBEN 8 KOR.

Az előfizetési összeg beküldése esetén BERMENTVE küldjük, utánvételes rendelés: esetén a portót a rendelő fizeti. — MEGRENDELHETŐ:

HEGEDŰS és SÁNDOR könyvkiadóhivatalában DEBRECENBEN és bármely más hazai könyvkereskedőnél. ::

Minden embernek nélkülözhetetlen.

Diszkrét szétküldés.

Porszívógépkölcsönző vállalat.

Nincs többé por. Nincs többé porolás. Új üzem.

Elvállaljuk: lakások, irodák, kávéházak és vendéglők porszívógépünk által való pormentesítését a következő előnyös kölcsöndíjak mellett.

Egyszeri kölcsönölj egy gép után egy munkással:

Délelőttre 7 k. Délutánra 6 k. Egész napra 12. k. Pérletre egész évre olcsóbb, külön megegyezés szerint.

Porszívógépkölcsönző vállalat.

FISCHER TESTVÉREK

II. Rákóczi Ferenc-ut 57.

Telefon 244. szám.